

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Viery Petrikovej a JUDr. Jozefa Kolcuna, v právnej veci navrhovateľa : **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**, so sídlom Drieňová 22, Bratislava, IČO: 151 866, proti odporkyňi : N., so sídlom v Ž., zastúpenej Mgr. V. P., advokátom so sídlom v B., **o zrušenie nadácie a nariadenie jej likvidácie**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 27 C 97/2011, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. júna 2013 sp. zn. 7 Co 268/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom z 25. mája 2012 č. k. 27 C 97/2011-62 nadáciu s názvom N., so sídlom M., IČO: X. zapísanú v registri nadácií Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pod číslom X. zrušil a nariadil jej likvidáciu a zároveň za likvidátorku menoval M. P., nar. X., bytom Ž.. Navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ podal návrh, v ktorom navrhol zrušenie a likvidáciu odporkyne, pretože nespĺnila povinnosť podľa § 35 ods. 4 a § 36 ods. 3 zákona č. 34/2002 Z.z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 34/2002 Z.z. o nadáciách“), teda nepredložila v stanovenej lehote do 31. mája 2010 výročnú správu nadácie za rok 2009. Odporkyňa túto povinnosť nespĺnila ani po doručení rozhodnutia ministerstva vnútra, ktorým bola nadácii uložená pokuta a zároveň v ňom bola nadácii uložená povinnosť v dodatočnej 30 dňovej lehote

od doručenia uvedeného rozhodnutia predložiť výročnú správu za rok 2009, to znamená do 21. februára 2011. Na základe tejto skutočnosti navrhovateľ žiadal zrušiť nadáciu a nariadiť jej likvidáciu podľa § 15 ods. 1 písm. b/ zákona č. 34/2002 Z.z. o nadáciách. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na znenie § 14 písm. d/, § 15 ods. 1 písm. b/, § 18 ods. 1 a 3, § 35 ods. 1 a 4, § 36 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 34/2002 Z.z. o nadáciách a ďalej na § 71 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka, § 120 ods. 3 a § 132 O.s.p. Ďalej uviedol, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že sú splnené podmienky, aby bolo návrhu v celom rozsahu vyhovie a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami bola odporkyňa, N., zrušená. Okresný súd považoval za nesporné tvrdenia oboch účastníkov konania, že odporkyňa nespĺnila svoju povinnosť tak, ako je určená v § 35 ods. 4 zákona č. 34/2002 Z.z. o nadáciách, a do 31. mája 2010 nepredložila ministerstvu vnútra výročnú správu nadácie. Odporkyňa nespĺnila svoju povinnosť a nepredložila výročnú správu ani v dodatočnej 30 dňovej lehote podľa § 36 ods. 3 zákona č. 34/2002 Z.z. o nadáciách. Na základe tejto skutočnosti súd na návrh ministerstva vnútra podľa § 15 ods. 1 písm. b/ zákona č. 34/2002 Z.z. o nadáciách zrušil nadáciu a nariadil jej likvidáciu. V odôvodnení ďalej uviedol, že pokiaľ odporkyňa žiadala, aby súd bral do úvahy ňou uvádzané dôvody hodné osobitného zreteľa a nadácia nebola zrušená, vzhľadom na citovanú zákonnú úpravu tieto nebolo možné zohľadniť, ale z dôvodu splnenia všetkých zákonných podmienok pre zrušenie a likvidáciu odporkyne bolo potrebné návrhu vyhovieť. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 151 ods. 1 O.s.p., a keďže navrhovateľ, ktorý mal plný úspech vo veci trovy konania nežiadal, tieto mu priznané neboli.

Krajský súd v Žiline na odvolanie odporkyne rozsudkom z 26. júna 2013 sp. zn. 7 Co 268/2012 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Navrhovateľovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania a proti svojmu rozsudku pripustil dovolanie, a to s nasledovne vymedzenou dovolacou otázkou:

„Či súd má pri rozhodovaní o zrušení nadácie z dôvodu uvedeného v § 15 ods. 1 písm. b/ zákona o nadáciách prihliadať na to, že v čase jeho rozhodovania si povinná nadácia povinnosť predložiť výročnú správu splnila po uplynutí dodatočnej lehoty poskytnutej správnym orgánom v rozhodnutí o uložení pokuty a považovať to za odpadnutie zákonného dôvodu pre jej zrušenie podľa tohto zákonného ustanovenia, prípadne skúmať dôvody, pre ktoré k takémuto oneskoreniu došlo a v prípade ich ospravedlniteľnosti, na tieto prihliadať (§ 238 ods. 3 O.s.p.)“.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podala dovolanie odporkyňa. Dovolateľka v podanom dovolaní namietala, že súd mal prihliadať na mimoriadnu a ospravedlňujúcu okolnosť, ktorá zapríčinila, že si nadácia nesplnila svoju povinnosť predložiť výročnú správu včas a mal aplikovať inštitút odstránenia tvrdosti zákona (tzv. prípad hodný osobitného zreteľa). Ďalej uviedol, že v čase rozhodovania krajského súdu, ako aj v predchádzajúcom konaní na úrovni okresného súdu mala už uvedenú povinnosť splnenú a odpadol tak zákonný dôvod pre zrušenie nadácie. Poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 341/07, podľa ktorého viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení.

Navrhovateľ sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 3 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie odporkyne nie je dôvodné.

V danom prípade je dovolanie prípustné podľa § 238 ods. 3 O.s.p., t. j. len preto, že jeho prípustnosť vyslovil vo svojom potvrdzujúcom rozsudku odvolací súd.

Pred samotným posúdením správnosti napadnutého rozsudku krajského súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti treba uviesť, že vyslovením prípustnosti dovolania v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p. vymedzuje odvolací súd zároveň aj právnu otázku zásadného významu, pre vyriešenie ktorej v dovolacom konaní vytvoril priestor. Dovolanie v takomto prípade, okrem väd napĺňajúcich znaky dovolacích dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p., môže byť odôvodnené výlučne len nesprávnym právnym názorom zaujatým v napadnutom rozhodnutí, a to práve v tej právnej otázke, ktorá viedla k prípustnosti dovolania. Dovolací súd sa potom obmedzuje len na dôvody dovolania, ktoré spadajú do rámca pripusteného dovolacieho dôvodu (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný tak rozsahom dovolania, ako aj uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane jeho obsahového obmedzenia.

Ak nejde o vady uvedené v § 237 O.s.p., neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, ibaže tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Uvedené zákonné ustanovenie § 237 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však nebola dovolacím súdom v konaní zistená.

Dovolací súd uvádza, že rozsudok krajského súdu je riadne odôvodnený aj čo sa týka vymedzenej dovolacej otázky a vychádza zo zmyslu zákona, ako aj z dôvodovej správy k nemu. Odvolací súd v rozsudku rozlišuje medzi dvoma spôsobmi rozhodovania súdu o zrušení nadácie, a to podľa § 15 ods. 1 zák. č. 34/2002 Z.z. o nadáciách, kedy je súd povinný nadáciu zrušiť a § 15 ods. 2 zák. č. 34/2002 Z.z. o nadáciách, kedy súd môže ale nemusí nadáciu zrušiť. Z toho správne vyvodil, že v prípade porušenia povinností uvedených v § 15 ods. 1 zák. č. 34/2002 Z.z. o nadáciách je súd povinný nadáciu zrušiť a ak sa nadácia dopustí iného závažného porušenia zákona č. 34/2002 Z.z. o nadáciách alebo opakovane poruší jeho ustanovenia (§ 15 ods. 2 zák. č. 34/2002 Z.z. o nadáciách) má súd možnosť prihliadať na okolnosti, ktoré mali vplyv na porušenie povinností zo strany nadácie. Svoje rozhodnutie krajský súd správne oprel aj o definíciu nadácie a výklad jej povinností keď uviedol: „Pre nadácie je charakteristický ich záujem o všeobecne prospešnú činnosť. Ďalším podstatným znakom je právne, účtovné a ekonomické oddelenie jej majetku od majetku zriaďovateľa, čím nadačný majetok získava svoju relatívnu samostatnosť. Takéto osamostatnenie vytvára potenciálne nebezpečenstvo zneužitia, sprenevery alebo iného nežiaduceho nakladania s nadačným majetkom. Dôvodová správa k § 35 tohto zákona, ktorý upravuje povinnosť nadácie vypracovať výročnú správu a náležitosti výročnej správy, uvádza: „Výročná správa, ako jeden z nástrojov občianskej kontroly nadácií, má byť verejne prístupná, čím sa umožní väčšia transparentnosť činnosti a hospodárenia nadácií s nadačným majetkom.“ Najvyšší súd uvádza, že je správny názor krajského súdu keď uviedol, že zákonodarca považuje výročnú správu nadácie za dôležitý dokument prípadnej kontroly jej činnosti a jej riadne nepredloženie ani v dodatočne poskytnutej lehote kvalifikuje ako závažné porušenie povinností nadácie, s ktorým ako následok spája jej zrušenie a likvidáciu.

Zo spisového materiálu, ako aj z rozhodnutí súdov oboch stupňov je zrejmé, že Nadácii Polis bola zo strany ministerstva vnútra poskytnutá ďalšia dodatočná lehota na splnenie svojej povinnosti predložiť výročnú správu, ale ani v tejto dodatočnej lehote nadácia povinnosť predložiť výročnú správu nespĺnila.

Zo zákona č. 34/2002 Z.z. o nadáciách, ako aj z dôvodovej správy k nemu je zrejmé, že nadácie majú pri svojej činnosti povinnosť predkladať ministerstvu vnútra, ako orgánu zabezpečujúcemu dohľad nad nadáciami, výročnú správu o svojej činnosti. V prípade, ak si nadácie túto svoju povinnosť nespĺnia má ministerstvo vnútra, ako orgán dohľadu nad činnosťou nadácií, možnosť podať návrh na zrušenie nadácie súdom. Účelom zákona bolo zabezpečiť transparentnosť pri činnosti nadácií a táto požiadavka bola zo strany zákonodarcu považovaná za tak významnú, že nespĺnenie si povinnosti predložiť výročnú správu zo strany nadácie sankcionoval, za splnenia zákonom vymedzeným predpokladov, postupom správneho orgánu a súdu vedúcim k jej zrušeniu a likvidácii. Z uvedeného je zrejmé, že pri konkrétnom znení zákona č. 34/2002 Z.z. o nadáciách sám zákonodarca vymedzil prípady, v ktorých je súd oprávnený skúmať dôvody, resp. okolnosti nespĺnenia povinnosti zo strany nadácie a rovnako aj prípady, kedy súd tieto okolnosti nie je oprávnený skúmať. Uvedené napokon logicky vyplýva zo znenia § 15 ods. 1 a 2 zák. č. 34/2002 Z.z. o nadáciách, čo správne vo svojom rozhodnutí vymedzil aj odvolací súd. V danom prípade tak zákonodarca priamo v zákone vymedzil možnosti súdneho prieskumu.

Z uvedeného vyplýva, že pri posudzovaní splnenia podmienok pre zrušenie nadácie a jej likvidáciu súd nie je absolútne viazaný len doslovným znením zákona. Súd sa môže od neho odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). Pri svojom rozhodovaní sa však súd musí vyvarovať svojvôle a musí svoju právnu interpretáciu založiť na racionálnej argumentácii. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona. Ak však zákonodarca priamo vymedzil prípady, v ktorých je súd oprávnený skúmať dôvody, resp. okolnosti, ktoré majú za následok zrušenie a likvidáciu nadácie a rovnako vymedzil aj prípady, kedy súd tieto dôvody, resp. okolnosti nie je oprávnený skúmať, je takýmto zákonným vymedzením súd viazaný.

K námietke dovolateľky, v ktorej poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 341/07 dovolací súd uvádza, že arbitrárnosť (svojevôľu) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom je možné konštatovať v prípade, ak by sa tento odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/2002, I. ÚS 12/2005, I. ÚS 352/2006). Z rozsudku krajského súdu je však zrejmé, že sa dôsledne zaoberal účelom a významom zákonných ustanovení a jeho rozhodnutie je správne a náležite odôvodnené.

Vzhľadom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie podané odporkyňou nebolo dôvodné, a právny záver vyslovený odvolacím súdom v dovolaní pripustenej otázke, ktorá sa týkala predmetu konania bol správny, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporkyne podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti odporkyňi, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. mája 2015

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová